

INFORMACJE O PROJEKCIE BADAWCZYM

„Gadające Głowy”

Kierownik projektu: dr hab. Przemysław Tomalski, Wydział Psychologii UW

Badacze: Anna Malinowska, Aleksandra Dopierała

Szanowni Państwo!

Dziękujemy za zainteresowania projektem badawczym dotyczącym rozwoju mechanizmów przetwarzania mowy. Poniżej przedstawione są informacje o przebiegu spotkania, rodzaju informacji, które będą gromadzone i ochronie danych osobowych. Na dole strony znajdą Państwo nasze dane kontaktowe.

Jak wygląda udział w badaniu?

Badanie obejmuje jedno spotkanie z dzieckiem i rodzicem, w wieku 5 – 6 lub 9 – 10 miesięcy. Spotkanie składa się z kilku części, dostosowanych do wieku, poziomu zmęczenia, i możliwości malucha.

1. Podczas pierwszej części spotkania bardzo ważne dla nas jest badanie aktywności mózgu dziecka. Nie jest to część obowiązkowa, ale pozwoli nam lepiej zrozumieć w jaki sposób niemowlęta przetwarzają informacje z otoczenia. Część ta trwa około 5-10 minut, w tym czasie Maluch siedzi na kolanach rodzica i ogląda krótkie filmiki. Maluch ubrany jest w specjalną czapkę, która składa się z małych czujników wszytych w gumową opaskę zapinaną na rzep. Opaska nie powoduje dyskomfortu, a większość maluchów szybko zapomina, że ma coś na głowie i zajmuje się oglądaniem filmów.
2. Następnie, zaprosimy Państwa do krótkiej swobodnej zabawy z dzieckiem z wykorzystaniem dostępnych w pracowni zabawek. Nagranie Waszej wspólnej zabawy dostarczy nam informacji o zachowaniu dziecka w trakcie naturalnej aktywności.
3. W trakcie kolejnej części spotkania, zaprezentujemy drugą turę filmików (5 minut). Również zajmą Państwo miejsce przed monitorem, a dziecko będzie siedzieć na Państwa kolanach. Podczas oglądania nagrań, specjalny monitor pozwala nam śledzić i nagrywać ruchy oczu dziecka (eye-tracking). Dzięki temu dowiemy się, na co i jak długo patrzy maluch.
4. Czwarta części spotkania to skala rozwojowa, podczas której Maluch razem z nami wykonywać będzie różne zadania. Dla rodzica to doskonała okazja do zaobserwowania ile dziecko już potrafi, zarówno jeśli chodzi o rozwój motoryczny jak i poznawczy.
5. Na koniec poprosimy Państwa o wypełnienie kilku kwestionariuszy na temat gospodarstwa domowego, samopoczucia, oraz stanu zdrowia dziecka. Część kwestionariuszy zostanie wypełniona podczas spotkania, a część, dla Państwa wygody, prześlemy w formie ankiety online. Kwestionariusze online będzie można wypełnić przed lub po spotkaniu, zajmie to ok. 30 min.

Całość spotkania zajmie około 90 minut, włączając w to czas potrzebny maluchowi na zapoznanie się z otoczeniem oraz przerwę na konieczne czynności pielęgnacyjne lub karmienie. W każdym momencie mogą Państwo zrezygnować z udziału.

Co badacie w tym projekcie?

W trakcie badania Niemowlęta oglądają prezentowane na ekranie krótkie filmy. Pokazują one twarze aktorek wypowiadających różne sylaby, tytułowe „Gadające Głowy”. Podczas pierwszej części, gdy Niemowlęta oglądają filmy, obserwujemy aktywność ich mózgu za pomocą specjalnego systemu wizualizacji mózgu fNIRS (ang. near infrared spectroscopy). System ten został dostosowany do badań niemowląt i pozwala na zupełnie bezinwazyjny, komfortowy, i niezauważalny dla dziecka pomiar. Podczas drugiej części, wykorzystując metody śledzenia ruchów oczu, eye-tracker, mierzymy uwagę wzrokową niemowląt na różne elementy mówiących twarzy (np. usta, oczy).

Projekt ma na celu sprawdzenie, w jaki sposób niemowlęta wykorzystują informacje wzrokowe w kształtowaniu wiedzy o dźwiękach mowy. Badania nad percepcją mowy audiowizualnej, czyli mówiących twarzy, wykazują, że informacje, które niemowlę czerpie z ruchu ust mają duże znaczenie dla rozwijania się repertuaru dźwięków mowy dziecka, a także rozumienia mowy i samego mówienia. Druga połowa pierwszego roku życia dziecka to okres bardzo intensywnych zmian w percepcji twarzy i mowy, czemu towarzyszą zmiany w sposobie analizowania informacji przez mózg.

Co się stanie z zebranymi danymi? Kto będzie miał do nich dostęp?

Wszystkie zebrane dane oraz nagranie zabawy zostaną zapisane na komputerze i będą opatrzone wyłącznie numerem identyfikacyjnym uczestnika, bez Państwa imienia i nazwiska. Dzięki temu wszystkie dane, które uzyskamy będą anonimowe. Dane te są ściśle poufne i nie mogą być uzyskane przez osoby trzecie. Dostęp do tych informacji mają wyłącznie członkowie naszego zespołu na Wydziale Psychologii UW. Wyniki uzyskane w badaniu zostaną wykorzystane wyłącznie do celów naukowych (w publikacjach, rozprawie magisterskiej, wystąpieniach konferencyjnych) z zachowaniem pełnej poufności danych osobowych.

Czy omówicie ze mną wyniki badania?

Dane w naszym badaniu są zbierane dla całej grupy dzieci i są rozpatrywane łącznie. Używane przez nas skale rozwojowe są standardowe dla badań naukowych, nie mają jednak norm dla polskiej populacji. Z tego powodu nasze badanie nie jest nastawione na diagnozowanie postępów w rozwoju czy trudności danego dziecka. Jeżeli mają Państwo pytania lub wątpliwości dotyczące rozwoju Państwa dziecka, chętnie porozmawiamy o nich z Państwem w trakcie spotkania. W razie potrzeby, zgodnie z Państwa życzeniem, zaproponujemy kontakt z właściwą poradnią.

Państwa pomoc w prowadzeniu badań jest niezwykle cenna. Jeżeli mają Państwo jakiegokolwiek pytania dotyczące projektu chętnie odpowiemy na nie drogą telefoniczną lub e-mailową, a także w trakcie spotkania. Przed udziałem w badaniu poprosimy Państwa o podpisanie pisemnej zgody.